

HAUGESUND KONTROLLUTVALG

MØTEINNKALLING

Dato: tirsdag 28. september 2021
Tid: kl. 14.00
Sted: Haugesund Rådhus, bystyresalen

Forfall meldes til: Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS tlf. 959 86 977
eller på e-post: post@kontrollutvalgene.no

Medlem som må melde forfall eller anser seg inhabil, må gi melding om dette så tidlig som mulig. Varamedlemmer vil bli innkalt særskilt. Saker merket *Unntatt offentlighet i medhold av off.l.*, sendes bare internt. Sakskartet legges ut på kommunens nettside og på www.kontrollutvalgene.no

---

Kommunedirektør og kommunaldirektører er invitert i sakene 31 og 32

SAKSLISTE:

30/21 Godkjenning av protokoll fra møtet 31.08.21

31/21 Orientering fra administrasjonen - kommunaldirektør teknisk

32/21 Orientering fra administrasjonen - kommunaldirektør helse, omsorg og sosiale tjenester

33/21 Deltakelse i forvaltningsrevisjon om Karmsund havn IKS og kommunale havner og kaianlegg

34/21 Referat- og orienteringssaker 28.09.21

Eventuelt

Aksdal, 21.09.21

Gudvin Selsås (sign.)
Leder

Odd Gunnar Høie
Utvalgssekretær

Kopi: Ordfører (møte- og talerett)
Revisor (møte- og talerett)
Kommunedirektør (er invitert)
Varamedlemmer (til orientering, unntatt 1. vara Jan Lothe og 1. vara Geir Jørgensen som kan møte fast)

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	28.09.21	30/21
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 31.08.21

Sekretariatets forslag til vedtak:

Protokoll fra møte i Haugesund kontrollutvalg 31.08.21 godkjennes.

Saksvedlegg: Protokoll fra kontrollutvalgsmøte 31.08.21

Saksorientering:

Vedlagt følger utkast til protokoll fra kontrollutvalgets møte 31.08.21 til godkjenning.

Protokollen er gjennomlest og godkjent av leder i etterkant av møtet og oversendt administrasjonen og bystyret til orientering. Det er ikke framkommet merknader til vedlagt protokoll.

Protokollen fra forrige møte godkjennes formelt i dette møtet, og utvalgsleder eller evt. møteleder vil så signere protokollen.

Aksdal, 21.09.21

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgiver/utvalgssekretær

HAUGESUND KONTROLLUTVALG

PROTOKOLL

Tirsdag **31. august** ble det avholdt møte i Haugesund kontrollutvalg under ledelse av utvalgets leder Gudvin Selsås.

MØTESTED:	Haugesund rådhus, bystyresalen
MØTESTART/MØTESLUTT:	Kl. 14.00 – kl. 16.00
MØTENDE MEDLEMMER:	Gudvin Selsås (H), Marte Lysaker (SV), Kari Louise Mæland (Krf), John Malvin Økland (H), Anna Kari Rasmussen (H) Tor Inge Vormedal (Sp), Gudrun Caspersen (Ap), Arne Sjursen (PP), Svein Abrahamsen (V) og Frank Hendrikse (MDG)
MØTENDE VARAMEDLEMMER:	1. vara Jan Lothe (H) med stemmerett og 1. vara Geir Jørgensen (R)
FORFALL:	Camilla Klovning Strømø (Frp)
FRA SEKRETARIATET MØTTE:	Seniorrådgiver Odd Gunnar Høie, Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
FRA REVISJONEN MØTTE:	Revisjonsdirektør/oppdragsansvarlig revisor Rune Haukaas, leder forvaltningsrevisjon Silje Nygård og revisor Deanne Kvammen fra Rogaland Revisjon IKS
FRA ADMINISTRASJONEN:	Ingen
ANDRE SOM MØTTE	Prosjektleder Lorna Mannes Dyrkolbotn i sak 22
MERKNADER TIL INNKALLING:	Ingen
MERKNADER TIL SAKLISTE:	Ingen

FØLGENDE SAKER BLE BEHANDLET:

SAK 21/21 GODKJENNING AV PROTOKOLL 15.06.21

Sekretariatets innstilling:

Protokoll fra møte i Haugesund kontrollutvalg 15.06.21 godkjennes.

Behandling i kontrollutvalget 31.08.21:

Utvalget hadde ingen merknader til protokollen.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 31.08.21:

Protokoll fra møte i Haugesund kontrollutvalg 15.06.21 godkjennes.

SAK 22/21 ORIENTERING OM PROSJEKTET «SYKKELBYEN HAUGESUND-KARMØY»**Sekretariatets innstilling:**

Haugesund kontrollutvalg tar prosjektleder Lorna Mannes Dyrkolbotn sin gjennomgang om prosjektet «Sykkelbyen Haugesund-Karmøy» til orientering.

Behandling i kontrollutvalget 31.08.21:

Lorna Mannes Dyrkolbotn orienterte og viste en presentasjon. Prosjektet startet opp i 2013, og ble forlenget i 2017. Prosjektet har en styringsgruppe, prosjektleder og tre plangrupper. Sykkelstrategien for Haugesund og fastlands-Karmøy er nedfelt i tre mål, blant annet at «flere skal sykle». Hun viste kart over sykkelveier, ulike planer og en oppsummering av arbeidet i perioden 2013 – 2020. Oversikt over sykkelveier finnes på nettsiden www.sykkelkart.no og det ble jobbet med et kart som vil vise tidsbruk for å sykle ulike avstander i byen.

I løpet av høsten vil prosjektlederen gå over i ny stilling, på grunn av mangel på midler. Arbeidet til prosjektet vil bli videreført på andre måter, blant annet gjennom Nasjonal transportplan 2022-2033, Nasjonal sykkelstrategi og lokal sykkelstrategi.

Medlemmene fikk svar på spørsmål om blant annet ressurser fra fylkeskommunen, overvåking av sykkelparkeringer, kompetanse hos planleggerne, og tidsbruk for å få gjennomført prosjekter.

Leder takket for en interessant og lærerik orientering.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 31.08.21:

Haugesund kontrollutvalg tar prosjektleder Lorna Mannes Dyrkolbotn sin gjennomgang om prosjektet «Sykkelbyen Haugesund-Karmøy» til orientering.

SAK 23/21 FORENKLET ETTERLEVELSESKONTROLL FOR REGNSKAPSÅRET 2020 – REVISORS ATTESTASJON**Sekretariatets innstilling:**

Haugesund kontrollutvalg tar vedlagte attestasjonsuttalelse, datert 20.08.21 fra KPMG AS om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen for 2020 til orientering.

Behandling i kontrollutvalget 31.08.21:

Utvalget hadde ingen merknader.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 31.08.21:

Haugesund kontrollutvalg tar vedlagte attestasjonsuttalelse, datert 20.08.21 fra KPMG AS om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen for 2020 til orientering.

SAK 24/21 ROGALAND REVISJON IKS OM REVISORS ROLLE OG ANSVARSOMRÅDE

Sekretariatets innstilling:

Haugesund kontrollutvalg tar informasjon fra Rogaland Revisjon IKS om revisors rolle og ansvarsområde i engasjementsbrevet av 07.07.21 til orientering.

Behandling i kontrollutvalget 31.08.21:

Revisjonsdirektør Haukaas viste til utsendt engasjementsbrev. Utvalget hadde ingen merknader.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 31.08.21:

Haugesund kontrollutvalg tar informasjon fra Rogaland Revisjon IKS om revisors rolle og ansvarsområde i engasjementsbrevet av 07.07.21 til orientering.

SAK 25/21 REVISORS UAVHENGIGHETSERKLÆRING FOR 2021

Sekretariatets innstilling:

Haugesund kontrollutvalg tar de framlagte uavhengighetserklæringene av 07.07.21 fra oppdragsansvarlig revisor Rune Haukaas og Silje Nygård, Rogaland Revisjon IKS til orientering.

Behandling i kontrollutvalget 31.08.21:

Revisjonsdirektør Haukaas viste til uavhengighetserklæringene. Utvalget hadde ingen merknader.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 31.08.21:

Haugesund kontrollutvalg tar de framlagte uavhengighetserklæringene av 07.07.21 fra oppdragsansvarlig revisor Rune Haukaas og Silje Nygård, Rogaland Revisjon IKS til orientering.

SAK 26/21 ORIENTERING OM REVISJONSSTRATEGI FOR REVISJONSÅRET 2021

Sekretariatets innstilling:

Haugesund kontrollutvalg tar Rogaland Revisjons revisjonsstrategi for revisjonsåret 2021 og revisors gjennomgang om interimrevisjonen så langt i 2021 til orientering.

Behandling i kontrollutvalget 31.08.21:

Revisjonsdirektør Rune Haukaas orienterte og viste en presentasjon. Han gjorde rede for lovgrunnlag, utvalgets tilsyns- og kontrolloppgaver, regelverk, revisjonssyklus. Han orienterte om rammebetingelser, nøkkeltall, tjenestetilbudet og kvalitet på tjenestene til kommunen. Videre ble det gjort rede for risikovurderinger, angrepsvinkel for revisjonen og hva som vil bli vektlagt i 2021. Revisjonsdirektøren redegjorde også for planlegging og gjennomføring av forenklet etterlevelseskontroll. Medlemmene fikk svar på spørsmål om blant annet risiko ved anskaffelser og hva som er innbefattet i «salg teknisk».

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 31.08.21:

Haugesund kontrollutvalg tar Rogaland Revisjons revisjonsstrategi for revisjonsåret 2021 og revisors gjennomgang om interimrevisjonen så langt i 2021 til orientering.

SAK 27/21 BESTILLING AV NYTT FORVALTNINGSREVISJONS- PROSJEKT – «VOLD OG TRUSLER I SKOLEN»

Sekretariatets innstilling:

Haugesund kontrollutvalg bestiller forvaltningsrevisjonsprosjektet «Vold og trusler i skolen» fra Rogaland Revisjon IKS i henhold til vedlagte prosjektmandat (med eventuelle endringer som kommer frem i møtet). Oppdraget bestilles innenfor en ramme på 350 timer.

Behandling i kontrollutvalget 31.08.21:

Leder innledet om bakgrunnen for valg av dette prosjektet. Medlemmene drøftet ulike sider ved prosjektmandatet. Forvaltningsrevisor Silje Nygård orienterte om hvordan prosjektet var tenkt gjennomført, og hva de tre problemstillingene vil omfatte.

Utvalget ble enige om følgende innspill, som de ønsker at revisor skal ta hensyn til i arbeidet med prosjektet:

- ✓ *Antall avviksmeldinger, spesifisert i forhold til lærer – elev, elev – lærer og elev – elev.*
- ✓ *Det bør velges en barneskole, en ungdomsskole og en kombinert skole.*
- ✓ *Kontrollutvalget forutsetter at «nøkkelpersoner» som skal intervjues inkluderer tillitsvalgte, verneombud og personer som har erfaring med å melde avvik.*
- ✓ *Kontrollutvalget ber også om at man vektlegger spesielt rutiner og prosedyrer for oppfølging av avvik, involvering av og tilbakemelding til dem som har meldt avvik.*
- ✓ *Det bør sjekkes ut hva som er gjort i andre utvalg, eksempelvis i opplæringsutvalget og administrasjonsutvalget innenfor samme området.*

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 31.08.21:

Haugesund kontrollutvalg bestiller forvaltningsrevisjonsprosjektet «Vold og trusler i skolen» fra Rogaland Revisjon IKS i henhold til prosjektmandatet med de innspill som kom frem i møtet.

Oppdraget bestilles innenfor en ramme på 350 timer.

SAK 28/21 BUDSJETTFORSLAG 2022 – KONTROLLARBEIDET I KOMMUNEN

Sekretariatets innstilling:

Haugesund kontrollutvalg foreslår et samlet budsjett for kontrollarbeidet i Haugesund kommune for budsjettåret 2022 med en totalramme på **kr 2 592 000 eks. mva.** fordelt følgende:

Kontrollutvalgets utgifter	kr	266 000
Sekretariatstjenester (HKS IKS)	kr	418 000
Revisjonstjenester (RR IKS)	kr	1 908 000

Behandling i kontrollutvalget 31.08.21:

Utvalgssekretær orienterte kort. Utvalget sluttet seg til forslaget slik det var fremlagt.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 31.08.21 og innstilling til bystyret:

Haugesund kontrollutvalg foreslår et samlet budsjett for kontrollarbeidet i Haugesund kommune for budsjettåret 2022 med en totalramme på kr 2 592 000 eks. mva. fordelt følgende:

<i>Kontrollutvalgets utgifter</i>	<i>kr</i>	<i>266 000</i>
<i>Sekretariatstjenester (HKS IKS)</i>	<i>kr</i>	<i>418 000</i>
<i>Revisjonstjenester (RR IKS)</i>	<i>kr</i>	<i>1 908 000</i>

SAK 29/21 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 31.08.21

25. Statusrapport pr. august 2021
26. BST-vedtak 16.06.21, sak 42/21 forvaltningsrevisjonsrapport «IT-sikkerhet»
27. BST-vedtak 16.06.21, sak 39 godkjenning av selskapsavtale med Rogaland Revisjon IKS
28. Kommunedirektørens svar på spørsmål til årsmeldingen fra Frank Hendrikse (MDG) - ettersendes
29. Krisesenter Vest IKS - protokoll fra representantskapsmøte 11.06.21
30. Karmsund Havn IKS - innkalling til møte i Havnerådet 30.06.21
31. FKT-medlemsinformasjon juni 2021

Behandling i kontrollutvalget 31.08.21:

Leder opplyste at det skulle gjennomføres eiermøte vedrørende Karmsund Havn IKS om kort tid. Pkt. 28 – sekretær opplyste at kommunedirektørens svar ikke var mottatt som forutsatt. Det vil bli lagt frem i neste møte. Utvalget hadde ellers ingen merknader til referatsakene.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 31.08.21:

Referatsakene 25 – 31 blir tatt til orientering.

EVENTUELT

Ingen saker ble meldt eller tatt opp.

Neste møte: tirsdag 28.09.21, kl. 14.00

Foreløpige saker: orientering om tjenesteområdet teknisk og eventuelt også om tjenesteområdet helse, omsorg, sosiale tjenester.

Haugesund/Aksdal, 31.08.21

Gudvin Selsås
Kontrollutvalgsleder

Odd Gunnar Høie
Utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	28.09.21	31/21

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	216	

ORIENTERING FRA ADMINISTRASJONEN - KOMMUNAL-DIREKTØR TEKNISK

Sekretariatets forslag til vedtak:

Haugesund kontrollutvalg tar kommunaldirektøren for tjenesteområdet teknisk sin gjennomgang om sitt arbeids- og ansvarsområde til orientering.

Saksorientering

Kontrollutvalget vedtok i møtet 15.06.20, sak 19/21 en oppdatert plan for å invitere kommunale ledere til å komme å orientere om sitt arbeids- og ansvarsområde etter en plan. Vedtaket var følgende:

- 15.06.21 tjenesteområdet kultur, idrett og frivillighet v/kommunaldirektør Næsse
- 31.08.21 sykkelbyen Haugesund-Karmøy v/daglig leder
- 28.09.21 **tjenesteområdet teknisk v/kommunaldirektør Måleng**
- 26.10.21 tjenesteområdet helse, omsorg, sosiale tjenester v/kommunaldirektør Askeland
- 23.11.21 kommunalt selskap: .....

Tidsrammen settes til 30-40 minutter inkludert tid for spørsmål.

Sekretariatet gis fullmakt til å invitere i en annen rekkefølge enn slik listen over kommunale ledere er satt opp dersom den som inviteres ikke har anledning til å stille i det aktuelle møtet.

Orienteringene er tenkt å gjøre utvalget bedre kjent med driften av kommunen og de utfordringer kommunen har. Planen/invitasjonen ble oversendt kommunedirektøren 24.09.20. Det gikk fram i brevet at tidspunktene kunne endres/byttes for de inviterte.

Det foreligger få saker til behandling til møtet i oktober. Derfor er kommunaldirektøren for helse, omsorg og sosiale tjenester også invitert til å orientere i septembermøtet. Utvalget må vurdere om det er behov for et møte i oktober, eller om det skal avlyses.

Et overordnet organisasjonskart over kommunedirektøren og hans ledergruppe som består av fem direktører (fra kommunens nettside):

Utvalget kan komme med innspill på emne og spørsmål i forkant av møtet, men helst så tidlig som mulig, slik at den inviterte kan forberede seg på dette.

Aksdal, 21.09.21

Odd Gunnar Høie
 Seniorrådgiver/utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	28.09.21	32/21
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	216	

ORIENTERING FRA ADMINISTRASJONEN - KOMMUNAL-DIREKTØR HELSE, OMSORG OG SOSIALE TJENESTER

Sekretariatets forslag til vedtak:

Haugesund kontrollutvalg tar kommunaldirektøren for tjenesteområdet helse, omsorg og sosiale tjenester sin gjennomgang om sitt arbeids- og ansvarsområde til orientering.

Saksorientering

Kontrollutvalget vedtok i møtet 15.06.20, sak 19/21 en oppdatert plan for å invitere kommunale ledere til å komme å orientere om sitt arbeids- og ansvarsområde etter en plan. Vedtaket var følgende:

- 15.06.21 tjenesteområdet kultur, idrett og frivillighet v/kommunaldirektør Næsse
- 31.08.21 sykkelbyen Haugesund-Karmøy v/daglig leder
- 28.09.21 tjenesteområdet teknisk v/kommunaldirektør Måleng
- 26.10.21 **tjenesteområdet helse, omsorg, sosiale tjenester v/kommunaldirektør Askeland**
- 23.11.21 kommunalt selskap: .....

Tidsrammen settes til 30-40 minutter inkludert tid for spørsmål.

Sekretariatet gis fullmakt til å invitere i en annen rekkefølge enn slik listen over kommunale ledere er satt opp dersom den som inviteres ikke har anledning til å stille i det aktuelle møtet.

Orienteringene er tenkt å gjøre utvalget bedre kjent med driften av kommunen og de utfordringer kommunen har. Planen/invitasjonen ble oversendt kommunedirektøren 24.09.20. Det gikk fram i brevet at tidspunktene kunne endres/byttes for de inviterte.

Det foreligger få saker til behandling til møtet i oktober. Derfor er kommunaldirektøren for helse, omsorg og sosiale tjenester også invitert til å orientere i septembermøtet. Utvalget må vurdere om det er behov for et møte i oktober, eller om det skal avlyses.

Et overordnet organisasjonskart over kommunedirektøren og hans ledergruppe som består av fem direktører (fra kommunens nettside):

Utvalget kan komme med innspill på emne og spørsmål i forkant av møtet, men helst så tidlig som mulig, slik at den inviterte kan forberede seg på dette.

Aksdal, 21.09.21

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgiver/utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget	28.09.21	33/21

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	216	

DELTAKELSE I FORVALTNINGSREVISJON OM KARMSUND HAVN IKS OG KOMMUNALE HAVNER OG KAIANLEGG

Sekretariatets forslag til vedtak:

1. Haugesund kontrollutvalg deltar i en felles forvaltningsrevisjon om Karmsund Havn IKS og kommunale havner og kaianlegg, med utgangspunkt i utkastet til prosjektmandat som foreligger fra Rogaland Revisjon IKS.
2. Rammen for prosjektet settes til inntil 400 timer. Haugesund sin andel vil utgjøre inntil 200 timer. Dersom øvrige eierkommuner ønsker å delta i forvaltningsrevisjonen betaler disse i henhold til sin prosentvise eierandel.
3. Haugesund kontrollutvalg utsetter oppstart av prosjektet om «Vold og trusler i skolen», jfr. vedtak i møtet 31.08.21, sak 27/21, til slutten av året. Det kan brukes inntil 150 timer av årets budsjett på dette prosjektet.
4. Haugesund kontrollutvalg har følgende innspill/tillegg til foreslåtte temaer.....

- Vedlegg:**
1. Prosjektplan – «Forvaltningsrevisjon av komm. havner kaianlegg» fra Rogaland Revisjon IKS, datert august 2021
  2. Særutskrift frå møte i Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg 01.09.21, sak 32
  3. Protokollvedlegg 01.09.21 fra Thor Otto Lohne

Bakgrunn

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg vedtok i møtet 01.09.21, sak 32/21 at de ønsket lagt fram en sak om bestilling av forvaltningsrevisjon i Karmsund Havn IKS, og at eierkommunene delte kostnadene for fellesprosjektet. Utvalget gjorde følgende vedtak:

Karmøy kommunestyre bestiller forvaltningsrevisjon om Karmsund Havn IKS og kommunale havner og kaianlegg» i tråd med det utkast til prosjektmandat som foreligger fra Rogaland Revisjon IKS med tillegg og nærmere utdyping i vedlegg fra Thor Otto Lohne og i behandling i møtet. Rammen settes til inntil 400 timer.

Karmøy kommunestyre vedtar en tilleggsbevilgning på kr 384 000 til ansvarsområde Kontroll og revisjon til dekning av forvaltningsrevisjonsrapport om kommunale havner. Bevilgningen dekkes over konto 1490 – reservert til tilleggsbevilgninger. Utvalgsleder får fullmakt til å godkjenne endelig mandat i samråd med sekretariatet.

Karmøy kommunestyre ber kontroll- og kvalitetsutvalget invitere kontrollutvalgene i Haugesund, Tysvær, Bømlo, Sveio og Bokn til å delta i forvaltningsrevisjonen av Karmsund Havn IKS i tråd med utkast til prosjektplan. Kostnadsfordeling blir etter eierandel (38,46 %, 7,69 % eller 3,85 %/).

Karmøy kommunestyret behandlet saken i møtet 20.09.21, sak 91/21 og gjorde følgende vedtak:

- 1. Karmøy kommunestyre anmoder Haugesund kommune om å delta i en forvaltningsrevisjon om Karmsund Havn IKS og kommunale havner og kaianlegg, med utgangspunkt i utkastet til prosjektmandat som foreligger fra Rogaland Revisjon IKS. Dette i kraft av at Karmøy og Haugesund har de to største eierandelene i Karmsund Havn IKS.***
- 2. Dersom øvrige eierkommuner, utover Karmøy og Haugesund, ønsker å delta i forvaltningsrevisjonen betaler disse i henhold til sin prosentvise eierandel. Sparte kostnader ved andre kommuners deltakelse fordeles likt mellom Karmøy og Haugesund.***
- 3. Rammen for prosjektet settes til inntil 400 timer.***
- 4. Karmøy kommune vedtar foreløpig en tilleggsbevilgning på inntil kr. 192.000 til ansvarsområde Kontroll- og revisjon, som dekning for halvparten av 400 timer.***
- 5. Bevilgningen dekkes over kommunens disposisjonsfond.***
- 6. Dersom Haugesund kommune avstår fra å bli med på forvaltningsrevisjonen skal saken behandles på nytt i kommunestyret.***
- 7. Deltakende kommuner inviteres til å komme med innspill før endelig mandat utformes i felleskap.***
- 8. Karmøy kommunestyre legger til grunn at eierandelene i Karmsund Havn IKS er fordelt som følger:***
  - Karmøy kommune: 38,46%***
  - Haugesund kommune: 38,46%***
  - Tysvær kommune: 7,69%***
  - Bømlo kommune: 7,69%***
  - Bokn kommune: 3,85%***
  - Sveio kommune: 3,85%***

Bakgrunn for prosjektplan

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalget vedtok i møtet 16.06.21, sak 24/21 at de ønsket å få lagt fram utkast til prosjektplan på et prosjekt om eierforholdet til kommunale havner og kaianlegg til neste møte.

Vedtaket var følgende:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg ber revisjonsselskapet KPMG AS om å legge fram et prosjektmandat for forvaltningsrevisjonsprosjekt om eierforholdet til kommunale havner og kaianlegg til møtet 1. september 2021.

Utvalget har følgende innspill til tema/problemstillinger:

«Inngikk kommunale kaianlegg i åpningsbalansen ved opprettelsen av Karmsund Havn IKS og hvordan gjenspeiler dette i eierandelene tildelt kommunene?»

Utvalget gis anledning til å komme med innspill til mandatet før utkast blir presentert i møtet.

For å avgrense undersøkelsene ble utvalget enig om å velge ut salgene av Kopervik Havn, allmenningen i Skudeneshavn og eiendommer i Monsavika.

Fra utvalgsmedlem Thor Otto Lohne (A) var det kommet flere innspill til mulig mandat. Videre har kommunestyremedlem Robin Hult (A) og ledelsen av Karmsund Havn IKS kommet med sine kommentarer til vedtaket og mandat. Disse er oversendt Rogaland Revisjon til videre vurdering og tatt inn i de foreslåtte temaene.

Bakgrunn for saken

I følge kommuneloven § 23-2 er kontrollutvalgets ansvar og myndighet blant annet «å påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak».

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tok opp saken i møtet 27.01.21, under referatsakene, sak 7/21 etter oppfordring fra kommunestyremedlem Robin Hult (A), og vedtok da følgende:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg ber om en tilbakemelding fra rådmannen på henvendelsen om prosedyrene rundt avhending av kommunale havner/kaianlegg til møtet 17.03.21.

Det skriftlige svaret leveres sekretariatet innen 05.03.21. Utvalget ber også om at rådmannen orienterer om saken i møtet 17.03.21.

Sekretariatet mottok rådmannens tilbakemelding i brev av 08.03.21 og utvalget vedtok enstemmig i møtet 17.03.21, sak 12/21 følgende:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar rådmannens orientering om salg av havner og kaianlegg til orientering.

På bakgrunn av ny henvendelse, nå fra utvalgsmedlem Lohne i april, og etter en del presseoppslag, ønsket utvalgsleder saken opp igjen på møtet i mai.

I saksframlegg til maimøtet ble det informert om at administrasjonen og ledelsen av Karmsund Havn hadde bestilt en juridisk betenkning rundt eiendomsforholdene ved å engasjere advokat/partner Kristin Bjella i advokatfirmaet Hjort DA.

Advokat Bjella ble bedt om å utrede bl.a. følgende problemstillinger:

1. *Var Karmsund Havns overføring av hjemmel for eiendommer tilhørende Karmøy havnevesen og Kopervik havnevesen i 2017 i strid med selskapets vedtekter/selskapsavtale?*
2. *Hadde Karmsund Havn IKS rett til å overføre hjemmelen fra Kopervik Havnevesen og Karmøy Havnevesen i tråd med regelverk, herunder havne – og farvannslovens regler om havnekassen (jfr. lov om havner av farvann av 08. juni 1984 nr. 51 §23)?*
3. *Kunne havnens eier, Karmøy kommune, krevd eierskapet til eiendommer eid av Kopervik Havnevesen og Karmøy havnevesen, og således disponert inntekter av salg fritt, eller til egne havneformål?*

Utvalget vedtok enstemmig i møtet 19.05.21, sak 18/21 følgende:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg ber om ny tilbakemelding fra rådmannen om eiendomsforholdene knyttet til havner og kaianlegg til neste møte 16. juni 2021.

Det skriftlige svaret leveres til sekretariatet innen 08.06.21. Utvalget ber også om at rådmannen orienterer om saken i møtet 16.06.21.

Advokat Bjella sin juridisk betenkning fulgte saken til møtet 16.06.21, sak 24/21. Rådmannen kom ikke med ytterligere kommentarer enn å henvise til utredningens hovedkonklusjoner og å svare vedr. spørsmål om åpningsbalansen.

Den juridiske vurderingen trekker blant annet følgende hovedkonklusjoner:

- **«Det er ikke grunnlag for å hevde at Karmøy kommune som deltakerkommune i Karmsund Havn IKS kunne krevd å få tilbake eierskapet til eiendommer eid av Kopervik Havnevesen og Karmøy havnevesen, og disponert inntekter av salg fritt, eller til egne havneformål. Selskapsforholdet gir ingen av deltakerkommunene rett til ensidig å trekke ut enkelte eiendommer fra havn-virksomheten og disponere rettslig over disse ved salg. Det følger etter vårt syn av selskapsforholdet at så lenge havnevirkomheten i Karmsund Havn IKS består, har selskapet disposisjonsrett til de anlegg og eiendommer som er lagt til selskapet, herunder det som er videreført fra det opprinnelige samarbeidet mellom Karmøy og Haugesund.**
- **Vi kan ikke se at det er grunnlag for å hevde at overføring av hjemmel til de aktuelle eiendommene var i strid med det underliggende eierforholdet i selskapet, eller krevde samtykke fra deltakerkommunene.**

Vi kan heller ikke se at denne disposisjonen var i strid med havne- og farvannslovens dagjeldende regler om havnekapital. Uansett endringen i hva som var tinglyst, ville det underliggende eierforholdet til eiendommene bestå i forholdet mellom havneselskapet og deltakerkommunen. Det avgjørende spørsmålet ville uansett være om Karmsund Havn IKS ville ha rett til å selge eiendommene, og uten forutgående samtykke fra kommunen».

Sekretariatets innstilte på å ta rådmannens tilbakemelding til orientering, men utvalgets flertall valgte å støtte utvalgsleders forslag om å bestille et forvaltningsrevisjonsprosjekt om eiendomsforholdene knyttet til havner og kaianlegg.

Utvalgsleder i Karmøy mente en avklaring evt. eierforhold/andel innbrakt i selskapet var viktig ved evt. oppløsning. Varamedlem Espeset (MDG) kunne ikke se noe gagn i å bruke ressurser på å skulle verdifastsette alle eiendommene fra 1992 eller 1999. Etter adv. Bjellas oppfatning var en oppløsning av selskapet lite sannsynlig.

Prosjektmandatet

Rogaland Revisjon har i oversendelse 23.08.21 lagt fram et forslag til prosjektmandat, se vedlegg.

Revisjonen har pr i dag ikke angitt timeramme for prosjektet og dermed ikke kostnadene forbundet med en bestilling. Til vanlig vil et prosjekt ha en ramme på inntil 250 til 350 timer. Sekretariatet har foreslått et tak på inntil 400 timer. Ut fra dagens timepris vil da kostnadene utgjøre nærmere 400 000 kr.

Rogaland Revisjon ser for seg at en forvaltningsrevisjon kan ha et todelt formål:

«Det ene er å supplere kunnskapsstatus på bakgrunn av de problemstillinger som utvalget blir enige om 1. september. Fra gjennomgangen av de refererte innspillene til problemstillinger har vi notert oss tre temaer:

- *Gjennomgang av åpningsbalansen mht. kaianlegg*
- *Nærmere undersøkelser av utvalgte salgsprosesser*
- *Evt. pantsettelse og sikkerhet i eiendommer ved låneopptak*

Det andre formålet bør være å sammenfatte all informasjon i saken og i størst mulig grad trekke konklusjoner selv om ikke alle i denne saken kan gjøres til lags».

Revisor gjør oppmerksom på at desto mer presis bestillingen er, desto raskere og mer effektivt kan revisor få utført oppdraget.

Som omtalt i tidligere bestillinger skal forvaltningsrevisjon være forbedringsorientert, og ha som formål å gi anbefalinger om tiltak dersom forvaltningsrevisjonen avdekker avvik eller mulige forbedringsområder.

Det vil bli utarbeidet en skriftlig sluttrapport som gjør rede for undersøkelsen, funn og anbefalinger. Utkast til rapport vil bli sendt på høring til relevante aktører før det utarbeides en endelig sluttrapport. Rapport planlegges lagt fram for kontrollutvalget på nyåret 2022 avhengig av revisjonsoppdragets omfang.

Ressurser til kommunens kontrollarbeid

Rammebetingelsene for kontrollutvalg er i stor grad avhengig av bystyret, som legger til rette for at kontrollutvalget skal være i stand til å ivareta sine kontrolloppgaver. Utvalgets budsjett for kjøp av forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller er på ca. 750 timer for 2021. Dette tilsvarer 2 til 3 prosjekter, avhengig av størrelsen på prosjektene.

Utvalget fikk levert rapport om «Barnevern» i februar 2021. Rapporten ble bestilt i 2020 og ble i all hovedsak belastet fjorårets budsjett. Så langt i 2021 har utvalget fått levert rapport om «IT-sikkerhet» som var på 250 timer, og eierskapskontroll om Karmsund Havn IKS som ble på 160 timer.

I møtet 31.08.21, sak 27/21 gjorde utvalget vedtak om å bestille en rapport om «Vold og trusler i skolen» med en ramme på 350 timer. Utvalgets budsjett for 2021 er dermed disponert.

I samråd med utvalgsleder vil sekretariatet foreslå at utvalget vedtar å utsette oppstart av prosjektet om «Vold og trusler i skolen» til senere i høst, slik at det blir ferdigstilt neste år. Det kan benyttes ca. 150 timer på prosjektet om «Vold og trusler i skole» i år.

Revisor vil da ha mulighet for å starte med prosjektet om Karmsund Havn IKS nå i høst. Rogaland Revisjon har ikke anslått en kostnadsramme for dette prosjektet. Sekretariatet har foreslått en ramme på total inntil 400 timer, som også er vedtaket fra Karmøy kommunestyret. Det vil for Haugesund sin del utgjøre 200 timer eller mindre, alt avhengig av om kommunene med mindre eierandeler deltar.

Karmøy kommunestyres vedtak forutsetter at dersom Haugesund kommune ikke blir med på forvaltningsrevisjonen skal saken behandles på nytt i kommunestyret, jfr. vedtakets pkt. 6.

Tidligere selskaps/-eierskapskontroller

Haugesund kontrollutvalg gjennomførte i 2018 en selskapskontroll av Karmsund Havn IKS i fellesskap med de andre eierkommunene. Selskapskontrollrollen ble utført av KPMG AS.

Rapporten ble behandlet av kontrollutvalget 05.06.18 og bystyret 17.10.18, og hadde tre anbefalinger til selskapet og tre til kommunen. Anbefalingene til selskapet gikk på anskaffelsesrutiner, kontraktsoppfølging, avtaleregister og investeringsprosjekter.

Haugesund kontrollutvalg gjennomførte en eierskapskontroll av selskapet våren 2021. Eierskapskontrollen ble utført av KPMG AS. Kontrollutvalget behandlet rapporten i møtet 15.06.21, sak 17/21 og bystyret skal behandle rapporten i møtet 29.09.21.

Revisor kom med fire anbefalinger til Haugesund kommune. Anbefalingene omhandlet blant annet forankring av formålet for lufthavndrift, rapportering til bystyret, formell behandling av økonomiplanen og at låneopptak og investeringer i andre selskap bør tydeliggjøres i selskapsavtalen.

Sekretariatets kommentarer

Utvalget må ta stilling til om de ønsker å delta i en felles forvaltningsrevisjon om Karmsund Havn IKS, og om de foreslåtte problemstillingene om temaene dekker det kontrollutvalget ønsker å oppnå med prosjektet. Ut i fra sekretariatets vurderinger virker det som interessante temaer å få belyst. Det vil være naturlig at Haugesund kontrollutvalg slutter seg til anmodningen fra Karmøy kommune om å delta i en felles revisjon av Karmsund Havn IKS.

I vedtatte retningslinjer for selskapskontroll, vedtatt i 2016, blir det lagt opp at eierkommunene samordner felles eierskapskontroller eller forvaltningsrevisjoner av selskaper, og med dette deler på kostnadene knyttet til aktuelle bestillinger.

Aksdal, 21.09.21

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgiver/utvalgssekretær

PROSJEKTMANDAT

Forvaltningsrevisjon av kommunale havner og kaianlegg i Karmøy kommune

Karmøy kommune, 2021

BAKGRUNN

Vi viser til vedtak i Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg 16.06.2021 om å bestille et forvaltningsrevisjonsprosjekt om eierforholdet til kommunale havner og kaianlegg.

I bestillingsbrevet fra kontrollutvalgssekretariatet 22.06. er det presisert at utvalget gis anledning til å komme med innspill til mandatet for revisjonen. Utvalgsmedlem Thor Otto Lohne har kommet med synspunkter på mandatet 12.07. etter at Karmsund Havn IKS kom med tilleggsinformasjon 29.06. Den som først varslet i saken, kommunestyremedlem Robin Hult, formidlet synspunkter på innholdet i revisjonsmandatet 19.07.

Vi registrerer at saken utvikler seg etter hvert som det kommer ny informasjon, og at det er litt ulike synspunkter på hva som bør være problemstillingene i denne revisjonen. Vi har derfor innledningsvis referert til de forslag til problemstillinger som hittil er presentert. For oss står selvsagt bestillingen fra kontroll- og kvalitetsutvalget sentralt, men vi har referert øvrige innspill slik at utvalget kan gjøre nødvendige avklaringer og avgrensninger i møtet 1. september. Det er viktig at utvalget samlet er enige i innholdet til revisjonsmandat.

I vedlegg har vi laget en tidslinje over noen av hendelsene i saken så langt. Den er ment å gi et grovriss av dette sakskomplekset som har historiske røtter nesten 30 år tilbake i tid.

OVERSIKT OVER AKTUELLE PROBLEMSTILLINGER

Problemstillingen utvalget ønsker å få belyst, slik det framgår av vedtaket i juni, er følgende:

- *Inngikk kommunale kaianlegg i åpningsbalansen ved opprettelsen av Karmsund Havn IKS? Og hvordan gjenspeiler dette i eierandelene tildelt kommunene?*

Av avtalen Haugesund og Karmøy inngikk i 1992 fremgår i punkt 3 at de to kommunene stilte sine havneanlegg og eiendommer som fantes på avtaletidspunktet i kommunen til disposisjon for samarbeidet, men hver kommune skulle beholde eierskapet til disse. Det fremgår av avtalen av 1992 at de to kommunene skulle arbeide for å innlemme flere kommuner i samarbeidet. Dette arbeidet ble sluttført i 1999, da de øvrige (nåværende) eierkommunene

kom inn i samarbeidet. I forhold til denne problemstillingen er det behov for å avklare om utvalget med «kaianlegg» mener hele porteføljen av havneanlegg og kaianlegg, eller om den skal avgrenses til de 38 kaiene som ligger i Karmøy kommune, jf. saken om tilbakeføring av disse til Karmøy kommune. Det er også ønskelig å få klarhet i om problemstillingen omfatter åpningsbalansen ved opprettelsen av Karmsund interkommunale havnevesen (KIH) i 1992, og/eller åpningsbalansen ved opprettelsen av IKSet i 1999. Førstnevnte foreligger det åpningsbalanse for, men ikke for sistnevnte etter det vi kan se. Det er vist til Karmsund Havn IKS, så vi antar det gjelder 1999 da selskapet ble opprettet og nye eiere kom inn. Det er rimelig å anta at porteføljen av kai- og havneanlegg endret seg mellom 1992 og 1999.

Karmsund Havns kommentar til utvalgets vedtatte revisjonsmandat er todelt: Den første er å avkrefte den informasjonen som Karmøy kommune kom med til utvalgsmøtet 17.03. om at eiendommer ved opprettelsen av selskapet ble lagt inn som tingsinnskudd. Det ble fra kommunens side uttalt at det var usikkert om det ble gjennomført noe formelt tingsinnskudd ved etablering av selskapet. Balansen for første driftsår etter etableringen i 1992 viser at det ble lagt inn anleggsmidler på henholdsvis ca. 46 mill fra Haugesund og 28 mill fra Karmøy.

Karmsund Havns andre kommentar er at en nærmere undersøkelse av åpningsbalansen ikke vil gi klare konklusjoner i saken om salget av Kopervik havn i 2019. Deres syn er følgende:

- *«Karmsund Havn har understreket viktigheten av at en forvaltningsrevisjon gir tydelige svar og konklusjoner i «Kopervik Havn – saken».*

Slik vi leser Hjort DAs juridiske betenkning fra 7.06. og svar på tilleggsspørsmål 16.06. mener de at Karmsund Havn står fritt til å selge «Karmøy-eiendommer» og beholde inntektene, og at den foretatte hjemmeloverføringen til havneselskapet som bl.a. omfatter Kopervik havn i 2017, ikke var i strid med det underliggende eierforholdet i selskapet, eller krevde samtykke fra eierne.

Selv om advokatfirmaet mener jussen er tydelig på dette området, kan det fastslås at oppfatningene er ulike på om salget av Kopervik havn var innenfor havneselskapets fullmakter. En nærmere undersøkelse av dette salget, kan gi mer informasjon om selve salgsprosessen, hva slags dialog det var mellom ulike aktører, og hvordan salget ble håndtert i praksis. Det kan supplere allerede foreliggende fakta i saken, og gi grunnlag for å trekke endelige konklusjoner. Vi ber utvalget avklare om vi skal gå dypere inn i denne saken.

Utvalgsmedlem Thor A. Lohne har i en lengre e.post 12.07. kommentert opplysningene fra Karmsund Havn om at eiendommer ikke inngikk i åpningsbalansen – verken ved selskapets opprettelse eller senere. E.posten er delt med utvalgets medlemmer. Lohnes konklusjon er at tema/problemstillinger for revisjonen derfor må defineres mer treffende. Hans forslag er:

1. *De avgjørende spørsmål er om Karmsund Havn hadde rett til å selge eiendommer uten samtykke fra Karmøy kommune og inntektsføre salgene.*
2. *I tillegg ønskes vurderinger knyttet til salgene av eiendommene.*

3. *Det er også ønskelig med synspunkter på inhabil-forsøket til Karmsund Havn. Er dette klanderverdig?*

Fra 1999 og fram til 2019 er vi kjent med at det har vært foretatt flere disposisjoner med hensyn til tilbakeføring av eiendommer og salg. Når det gjelder salg, ser vi at havneselskapet har avhendet flere eiendommer i perioden frem til 2019, og benyttet vederlaget til havneformål. Dette dreier seg dels om eiendom som havneselskapet selv har hatt hjemmel til, dels eiendom som deltakerkommunen har hatt hjemmel til.

Vi har ikke tilgang til noen samlet oversikt over de salg og tilbakeføringer av kaianlegg, tomter og havneanlegg som havneselskapet har gjort de siste 20 årene. Med stort og smått dreier det seg sannsynligvis om mange transaksjoner. Med hensyn til hvilke vi eventuelt skal gå inn i og gjøre vurderinger av, er det viktig å få gjort noen avgrensninger. Foruten Kopervik havn, har vi notert oss salget av 3 eiendommer i Monsavik som noen har stilt spørsmål ved. Dessuten har tilbakeføringen av kaianlegg til kommunen vært nevnt i flere sammenhenger.

Å gjennomgå et utvalg salgsprosesser og bringe på det rene hvordan de er håndtert, vil være en nærliggende oppfølging av Lohnes to første problemstillinger. Vi vil imidlertid be utvalget klargjøre om utvalget som helhet stiller seg bak Lohnes forslag til problemstillinger, og i forlengelsen av det, konkretisere hvilke salgsprosesser som ønskes vurdert.

Den tredje problemstillingen, om Lohnes habilitet i saken, kan også inngå i revisjonsmandatet om utvalget som helhet ønsker det. Vi har notert oss at det er ulike synspunkter i dette spørsmålet, men at kontroll- og kvalitetsutvalget har konkludert med habilitet.

Kommunestyrerepresentant Robin Hult viser i sitt innspill 19.07. til at det er solgt eiendommer som er Karmøy kommune sine gjennom tidligere Kopervik, Karmøy og Skudeneshavn havnevesen. Han anslår at det er blitt solgt eiendommer i Karmøy kommune for 40 millioner de siste årene og antyder at det sikkert er for lavt. Ifølge han skal da de andre kommunene inn med innskudd i form av kontanter eller tingsinnskudd tilsvarende eierbrøk. Ifølge hans opplysninger skal dette ikke være gjort. Han mener derfor at det må undersøkes hvordan dette er kommunisert til de andre eierkommunene. Har de fått beskjed om dette i forkant eller ikke i det hele tatt? Konkret foreslår Hult følgende problemstillinger:

- *Det må undersøkes om Karmsund havn har pantsatt eiendom, som de respektive kommunene har hatt eierskap til før inntreden i Karmsund havn, til underliggende AS.*
- *Det bør videre undersøkes om Karmsund havn føler at de har avklart eiendomsforhold og mener de kan oppta lån med sikkerhet gjennom eiendommer.*

Det følger av IKS-loven at selskapet bare kan ta opp lån dersom dette er fastsatt i selskapsavtalen. Karmsund Havn IKS sin selskapsavtale er det samme som vedtektene for selskapet. I vedtektenes § 7 femte ledd er det bestemt en øvre grense for låneopptak på NOK 800 millioner. Låneopptaket i Karmsund Havn IKS var per 31. desember 2020 på NOK 689,5

millioner. Det følger videre av IKS-loven at selskapet ikke kan pantsette sine eiendeler til sikkerhet for andres økonomiske forpliktelser. Bestemmelsen omfatter også datterselskapet.

KPMG har i sin eierskapskontroll av Karmsund Havn (rapport juni 2021) for kontrollutvalget i Haugesund, ikke gjort funn som tyder på at låneopptak i Karmsund Havn IKS er i strid med vedtak og forutsetninger i bystyret i Haugesund. Representanter for selskapet har i intervju med forvaltningsrevisor fortalt at det ikke er tatt pant i objekter i Karmsund Havn IKS. Basert på stikkprøvekontroll av grunnbokinformasjon for 7 eiendommer i selskapet og 3 eiendommer i datterselskapene, er det ikke funnet tinglyst pantsettelse av disse eiendommene.

I lys av Hults forslag til problemstillinger, er det viktig å få avklart om det skal foretas nye og grundigere undersøkelser utover det KPMG har gjort i sin nylige eierskapskontroll.

BEHOV FOR Å SAMMENFATTE KUNNSKAPSSTATUS OG KONKLUDERE

Granskningen av dette sakskomplekset har etter hvert blitt omfattende, og ny informasjon bringes til torgs etter hvert som tiden går. Vi registrerer at det bare i forbindelse med Hjorts juridiske betenkning er delt mer enn 50 ulike dokumenter. Både utvalget selv, og flere av dets medlemmer, har drevet granskningen fremover, og havneselskapet og kommunen har gått årtier tilbake i tid for å innhente opplysninger i saken. Fortsatt er spørsmål uavklarte. Og saken har blitt konfliktfylt og skaper mye oppmerksomhet i medier og blant folk. Hva som pt. er kunnskapsstatus i saken er det også noe ulike synspunkter på.

Det synes derfor å være et behov for å bringe ytterligere klarhet i saken og at det konkluderes.

Vi ser for oss at en forvaltningsrevisjon kan ha et todelt formål:

- Det ene er å supplere kunnskapsstatus på bakgrunn av de problemstillinger som utvalget blir enige om 1. september. Fra gjennomgangen av de refererte innspillene til problemstillinger har vi notert oss tre temaer:
  - o *Gjennomgang av åpningsbalansen mht. kaianlegg*
  - o *Nærmere undersøkelser av utvalgte salgsprosesser*
  - o *Evt. pantsettelse og sikkerhet i eiendommer ved låneopptak*
- Det andre formålet bør være å sammenfatte all informasjon i saken og i størst mulig grad trekke konklusjoner selv om ikke alle i denne saken kan gjøres til lags.

Om dette kan være en ramme for revisjonsoppdraget, er opp til utvalget å avgjøre. Dess mer presis bestillingen er, desto raskere og mer effektivt kan vi få utført oppdraget.

METODE OG DATA

Det foreligger allerede en rekke bakgrunnsdokumenter i saken, blant annet de nevnte 50 dokumentene det er vist til i vedlegg i Hjort DA sin vurdering av saken. Avhengig av hvilke problemstillinger som skal ligge til grunn for revisjonen, kan det være relevant informasjon i

denne oversikten som kan være nyttig i revisjonen. Vi forutsetter at dette er informasjon vi vil få tilgang til, i sin helhet.

Det vil være behov for å supplere den skriftlige dokumentasjonen. Det gjelder informasjon om åpningsbalansen, i den grad den finnes, og om gjennomførte salgsprosesser. Og det gjelder informasjon om lån og eventuell pant eller annen sikkerhet i eiendom.

Slik tilgang forutsetter et samarbeid med Karmøy kommune og Karmsund Havn.

Vi er for øvrig kjent med omtalen av problemstillingene i media, og denne vil inngå i det samlede datamaterialet.

Vi registrerer at Hjort DA mener at lovverk og selskapsavtale/ vedtekter på en tydelig måte klargjør rettigheter og plikter i forholdet mellom eierkommune og selskap. Vi har imidlertid også notert oss at i praksis, så er det ulike forventninger og synspunkter på hva som er kommunens styringsmuligheter og selskapets handlingsrom og frihetsgrader.

På den bakgrunn mener vi det er behov for en bredt sammensatt intervjuundersøkelse. Det gjelder sentrale personer i Karmøy kommune (ordfører, rådmann, fagekspert(er) ol.). Undersøkelsen bør også omfatte sentrale personer i havnerådet/havnestyret – både nåværende og tidligere representanter som før har deltatt i disse eierorganene. Og det gjelder videre intervjuer i Karmsund Havn. Det kan også være personer utenfor kommunen og havneselskapet som bør intervjues.

I den grad vi finner det nødvendig, vil vi innhente ekstern bistand.

REVISJONSKRITERIER

Til problemstillingene stilles det revisjonskriterier. Revisjonskriterier er de krav og normer som tilstand og/eller praksis i kommunen måles mot. Revisjonskriterier skal være aktuelle, relevante og gyldige for kommunen. Sentrale kilder til å utlede revisjonskriterier er:

- Lov om interkommunale selskap (IKS-loven)
- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Lov om havner og farvann (havne- og farvannsloven)
- KS sine anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll
- Selskapsavtale/vedtekter for Karmsund Havn IKS
- Samarbeidsavtale e.l. om Karmsund Havn IKS
- Kommunen sin eierskapsmelding
- Vedtak i kommunestyret/ havnerådet om Karmsund Havn IKS

OMFANG OG FRAMDRIFT

Det er pt. ikke mulig å angi en timeramme for hva en forvaltningsrevisjon vil kreve. Det avhenger av hvilke problemstillinger utvalget ønsker å prioritere. På bakgrunn av

kontrollutvalgets vedtak 1. september, vil vi raskt etter møtet justere prosjektmandatet og gi et anslag på en timeramme, men samtidig påpeke at også et anslag vil være usikkert.

Prosjektet vil bli utført i samarbeid mellom avdeling for forvaltningsrevisjon og avdeling for regnskapsrevisjon i Rogaland Revisjon. Ekstern bistand vil innhentes etter behov.

Oppdraget vil bli gjennomført av:

- Revisjonsdirektør og statsautorisert revisor og jurist Rune Haukaas
- Statsautorisert revisor og oppdragsleder Kristian Berland
- Forvaltningsrevisor og siviløkonom Therese Kristiansen
- Senior forvaltningsrevisor og statsviter Ståle Opedal

Alle har lang og relevant erfaring og utgjør et tverrfaglig sammensatt prosjektteam.

Det forutsettes et tett samarbeid med representanter for kommunen og havneselskapet.

Rapport planlegges lagt fram for kontroll- og kvalitetsutvalget på utvalgets siste møte i høst 24. november eller første møte på nyåret avhengig av revisjonsoppdragets omfang.

VEDLEGG – tidslinje over noen hendelser i «havnesaken»

Tidslinja gir en oversikt over en del hendelser som går nesten 30 år tilbake i tid. Den er ikke ment å være fyllestgjørende for det store vell av hendelser som angår havneselskapet og forholdet til Karmøy kommune som en av eierne i selskapet.

Årstall	Hendelse	Beskrivelse og merknader
1992	Etablering av Karmsund havnevesen DA bestående av havnedistriktene i Karmøy og Haugesund	<p>Kommunene gikk inn med 500.000 hver, som ble kalt «likviditet». Disposisjonslisten som ble opprettet, viste hvilke anlegg det interkommunale samarbeidet fikk ansvar for å drifte og vedlikeholde i den enkelte kommune. Balansen for første driftsår viser anleggsmidler i balansen: «Faste eiendommer» (ca. 46 mill fra Haugesund og 28 mill fra Karmøy). Tilsvarende balanseposter er imidlertid også tatt med i kommunens regnskap.</p> <p>Det fremgår av vedtektene § 1 til det som ble hetende Karmsund interkommunale havnevesen at havnevesenet overtok disposisjonsretten og driftsansvaret for alle anlegg som Haugesund og Karmøy havnevesen hadde ansvaret for. Videre fremgår det av § 13 at eiendomsretten til overførte anlegg etter vedtektene § 1 skulle forbli hos den enkelte kommune</p> <p>Karmøy kommunes Kontroll- og kvalitetsutvalg innspill til problemstillinger til Hjort DAs oppdrag: «Dersom ikke eiendommer er mottatte som tingsinnskudd i form av anleggsmidler ved etablering av selskapet og regnskapsført i åpningsbalansen, hvordan kan de da ha blitt overført til Karmsund Havn?»</p> <p>Havneselskapet har selv undersøkt dette. I synspunkter på revisjonsmandatet vedtatt 16.06. uttaler havneselskapet 29.06. at «Vi er klar over at det i et tidligere saksfremlegg fra saksbehandler i kommunen ble skrevet at eiendommer var langt inn som tingsinnskudd. Dette er beklagelig, da dette er feil info.»</p> <p>I bestilling av forvaltningsrevisjon 16.06 er hovedproblemstillingen: <i>Inngikk kommunale kaianlegg i åpningsbalansen ved opprettelsen av Karmsund Havn IKS? Og hvordan gjenspeiler dette i eierandelene tildelt kommunene?</i></p>
1999	Etablering av interkommunalt selskap. Eierskap utvidet med 4 kommuner. Eierstyring gjennom Havnerådet (representantskapet) og utøves av havnestyret.	<p>Vedtektene fra 1999 viderefører blant annet bestemmelsen om at kommunene beholder eierskapet til de anleggene som stilles til disposisjon for virksomheten. Det går videre frem av disposisjonsavtalen at kommunene overlot disposisjonsretten over anlegg og eiendommer til havneselskapet for den interkommunale virksomheten. Slik Hjort DA forstår selskapsavtalen § 5 sammenholdt med disposisjonsavtalen, skulle den respektive kommune beholde eiendomsretten til de anlegg og eiendommer som var omfattet av disposisjonsavtalen.</p> <p>Spørsmålet er hva dette betyr. Hjorts tolkning er at «Ettersom bestemmelsen viderefører tilsvarende fra vedtektene av 1992, uten nærmere drøfting, er det naturlig å anta at hensikten var den samme som vi har tolket inn i vedtektene fra 1992.» «En vesentlig forskjell fra 1992 er at verdiene som ble stilt til disposisjon for selskapet som omdannet i 1999 ikke på samme måte som tidligere ble holdt atskilt i selskaps regnskaper basert på hvilken kommune som hadde foretatt</p>

		innskuddet.» Med disposisjonsavtalen fulgte en oversikt over anlegg i den enkelte kommune.
2009	Endring av selskapsavtalen og klausulen om at kommunene beholdt eierskap til de anlegg som ble overført, ble tatt ut av selskapsavtalen.	I saksframlegget for Haugesund bystyre er endringen i selskapsavtalen § 5 omtalt som en «redaksjonell endring».
2013	Salg av flere eiendommer som opprinnelig var ervervet med midler fra havnekassen og som hørte under havneselskapets portefølje.	Midlene fra salget skulle benyttes til å finansiere oppgradering av småbåthavnen i Stangelandsvågen, som også hørte til havnekassen. Selve småbåthavnen skulle, som en del av omstruktureringen, tilbakeføres til kommunen vederlagsfritt. Hjort DA har vurdert salget og konkludert: «Ved havneselskapets disposisjoner knyttet til Stangelandsvågen ble midler tilhørende havne-kapitalen benyttet til andre formål enn dem som er opplistet i havne- og farvannsloven § 48 første ledd. Disposisjonene synes ikke å ha forringet havnekapitalen, men selskapet skulle antakelig ha innhentet tillatelse fra departementet etter havne- og farvannsloven § 48 tredje ledd.»
2016	Vedtak av ny eierstrategi for Karmsund Havn IKS	Selskapet disponerer og drifter på det tidspunktet 57 større og mindre havneeiendommer. Virkelig eiendomsverdi anslås til ca. kr. 1.000 mill. kr. Investert ca. 550 mill. fra 2002 – 2015 med godkjent låneramme på inntil 600 mill. I tillegg til havneområdene har kommunene gitt selskapet ansvar for en rekke offentlig kaier og allmenninger, inkludert småbåthavner. Eierne åpne for at selskapet starter en prosess hvor disse avhendes eller tilbakeføres til kommunene hvor almenne hensyn må ivaretas.
2017	Havneselskapet med anmodning til Statens Kartverk om å foreta en navneendring for 14 eiendommer som i grunnboken var oppført med Kopervik og Karmøy havnevesen som hjemmelshaver. Blant annet inngår Kopervik havn.	Hjort DA bedt om å vurdere om overføringen var i strid med selskapets vedtekter/ selskapsavtale og/eller gjeldende lov- og regelverk. Hjorts konklusjon: «Vi kan ikke se at det er grunnlag for å hevde at overføring av hjemmel til de aktuelle eiendommene var i strid med det underliggende eierforholdet i selskapet, eller krevde samtykke fra deltakerkommunene.» «Det er opp til Statens Kartverk å bedømme om den framlagte dokumentasjon vil være tilfredsstillende for å oppfylle kravene etter § 14.» «Det er ikke grunnlag for å hevde at Karmøy kommune som deltakerkommune i Karmsund Havn IKS kunne krevd å få tilbake eierskapet til eiendommer eid av Kopervik Havnevesen og Karmøy havnevesen, og disponert inntekter av salg fritt, eller til egne havnformål.»
2018	KPMG med Eierskapskontroll av Karmsund Havn IKS bestilt av kontrollutvalgene i eierkommunene, samt Bømlo kommune	KPMGs konklusjon i forhold til eierskapskontroll: «Eierstrategi og sentrale krav og normer til godt eierskap er i all hovedsak etterlevd». Konklusjon i forhold til gjennomført forvaltningsrevisjon er at «Karmsund Havn IKS har et godt styrings- og kontrollmiljø, og at det er etablert system og rutiner for å sikre at selskapet har en forsvarlig drift og etterlever sentrale regelverk.» KPMG anbefaler havneselskapet å oppdatere anskaffelsesrutiner, formalisere og gjøre kjent rutiner for kontraktsoppfølging og formalisere rutiner og maler for styring i alle faser av investeringsprosjekter.

2019	2019 solgte havneselskapet en 16 mål stor eiendom i Kopervik til et privat selskap. De aktuelle eiendommene var opprinnelig registrert i grunnboken med Kopervik og Karmøy havnevesen som hjemmelshaver, og som i 2017 ble endret slik at Karmsund Havn IKS stod som hjemmelshaver.	<p>Kommunen ønsket å kjøpe Kopervik Havn for 17,5 millioner. Taksten på vel 35 millioner kroner var Karmøy kommunes egen takst, som var lagt til grunn for utmålingen av eiendomsskatt..</p> <p>Karmøy kommune ble forespurt om de ønsket å overta eiendommen, mot vederlag til havneselskapet. Spørsmålet ble gjenstand for politisk behandling i kommunestyret, som på bakgrunn av forslag fra rådmannen, konkluderte med at det var for kostbart å overta eiendommen til det oppgitte beløpet. På bakgrunn av dette og i samråd med kommunens administrasjon, besluttet havneselskapet å selge eiendommen i det åpne markedet, jf. havnerådets Sak 14/19 «Salg av Kopervik Havn» om salgsprosessen.</p> <p>Spørsmålet om Karmsund Havn IKS hadde rett til å selge eiendommene på Kopervik havn i 2019 og benytte salgssummen til investeringer i den interkommunale havnevirksomheten inngikk balnt de problemstillinger som Hjort DA ble bedt om å vurdere.</p> <p>Hjorts konklusjon er at «Vi kan ikke se at selskapsforholdet gir noen av deltakerkommunene rett til ensidig å trekke ut enkelteiendommer fra havnevirksomheten og disponere rettslig over disse ved salg. Det følger etter vårt syn av selskapsforholdet at så lenge havnevirksomheten i Karmsund Havn IKS består, har selskapet disposisjonsrett til de anlegg og eiendommer som er lagt til selskapet, herunder det som er videreført fra det opprinnelige samarbeidet mellom Karmøy og Haugesund.»</p>
2020	Revidert havne- og farvannslov av 2019, gjort gjeldende fra 1.1.2020.	<p>Etter revidert havne- og farvannsloven, kan det foretas utdeling fra kommunal havnevirksomhet, og eierkommunene kan benytte de midler som hentes ut til andre formål enn havneformål.</p> <p>Hjorts vurdering er at dette «...endrer selvsagt ikke at dersom havnevirksomheten er etablert i et samarbeid med andre, vil jo ikke en enkelt deltaker i slikt samarbeid ensidig kunne hente ut igjen verdier som er skutt inn i selskapet.»</p>
2020	Årsrapport Karmsund havn IKS	I løpet av 2020 har Karmsund Havn gjort en vurdering av verdier i selskapet, basert på eiendommer, kaier, driftsmidler og kontrakter. Selskapet har betydelige verdier og disse er nå over 2,5 mrd.kr.
2021	KPMG med Eierskapskontroll for Haugesund kommune	<p>KPMG: «Forvaltningsrevisjon har ikke gjort funn som tyder på at låneopptak i Karmsund Havn IKS er i strid med vedtak og forutsetninger i kommunestyret i Haugesund.» «Dersom kommunen ønsker å begrense selskapets mulighet til å ta opp lån i datterselskapene bør kommunen vurdere å endre selskapsavtalen.»</p> <p>Ang. investering i lufthavndrift: «Forvaltningsrevisors vurdering er at formålet med lufthavndriften faller utenfor formålet for Karmsund Havn IKS slik det er definert i samarbeidsavtalen for selskapet.» «Forvaltningsrevisor er av den oppfatning at saksbehandlingen ikke oppfyller allmenne forventninger til god eierstyring.»</p> <p>«Det er avdekket at rapporteringen som finner sted mellom selskapet og kommunestyret er mangelfull i forhold til kommunen sin eierskapsmelding av 2017 mht. leddet mellom kommunestyret og representantskapet det mangler rapportering.»</p>

2021	Kontroll- og kvalitetsutvalget har stilt en rekke spørsmål ved de opplysninger som har kommet fra kommunen, havneselskapet og Hjort DA.	<p>Utgangspunktet for utvalgets engasjement i saken var forespørselen fra kommunestyremedlem Robin Hult til utvalgsleder 23.12.20 om å se nærmere på salget av Kopervik havn og senere overdragelse av havner fra havneselskapet til Karmøy kommune.</p> <p>Rådmannen ga først en tilbakemelding til utvalgets møte 17.03.21. Etter innspill fra utvalgsmedlem Thor Otto Lohne 11.04. ble saken tatt opp på ny i utvalgets møte 19.05. Hjort DA ble 30.04. gitt i oppdrag av havneselskapet og kommunen og utrede 3 problemstillinger fra oppdragsgiver, supplert med tilleggsspørsmål fra utvalget 27.05.</p> <p>Den juridiske betenkningen lå til grunn for rådmannens tilbakemelding til utvalgets møte 16.06. Forut for møtet ble Hjort bedt om å svare ut tilleggsspørsmål fra Lohne. Disse spørsmålene ble gitt et svar på av Hjort 16.06.</p> <p>Hjorts vurdering er bl.a. at Karmsund Havn kan selge «Karmøy-eiendommer» og beholde inntektene og at de kan gjøre dette uten kommunestyrets godkjenning.</p> <p>Videre det Hjorts vurdering at Karmøy kommune må kjøpe ut eiendommer fra havneselskapet til markedspris og salgssummen brukes til havneformål.</p> <p>Det er også Hjorts vurdering at hvorvidt en hjemmel er registrert på selskapet eller kommunen ikke har betydning for hvem som er reelle eier av eiendommen. Utvalget vurdering er at saken ikke er tilstrekkelig opplyst og at det er behov for en forvaltningsrevisjon.</p>
2021	Kontroll- og kvalitetsutvalget bestiller forvaltningsrevisjon 16.06. som behandles 1.09.21.	Etter bestillingen har det kommet inn ulike innspill og synspunkter på mandatet for forvaltningsrevisjonen. Revisor har sammenfattet disse og på noen punkter bedt om nærmere klargjøring av hva utvalget ønsker å prioritere i møtet 1. september.

KARMØY KONTROLL- OG KVALITETSUTVALG

SÆRUTSKRIFT

Onsdag **1. september 2021** ble det avholdt møte i Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg under ledelse av utvalgets leder Tor Inge Melhus.

MØTESTED:	Karmøy Rådhus, formannskapssalen
MØTESTART/MØTESLUTT:	kl. 18.10 – kl. 21.00
MØTENDE MEDLEMMER:	Tor Inge Melhus (KL), Linn Utseth (H), Thor Otto Lohne (A), Torunn Tvedt (KrF) og Bjørn Hundhammer (FrP)
MØTENDE VARAMEDLEM:	1. vara Maria Kalstø (MDG)
FORFALL:	Elisabeth Kalstø (MDG) og Ørjan Fjellkårstad (Sp) – kort varsel
FRA SEKRETARIATET MØTTE:	Daglig leder/utvalgssekretær Toril Hallsjø, Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS
FRA REVISJONEN MØTTE:	Oppdragsansvarlig revisor/rev.dir Rune Haukaas, oppdragsansv. forvaltningsrev. Silje Nygård og revisor Deanne Kvammen, Rogaland Revisjon IKS t.o.m. sak 33/21
FRA ADMINISTRASJONEN:	Rådmann Vibeke Vikse Johnsen og næringssjef Per Velde
ANDRE SOM MØTTE:	Reiselivssjef Vignleik Dueland, Destinasjon Haugesund & Haugaland AS i sak 27/21
MERKNADER TIL INNKALLING:	Ingen.
MERKNADER TIL SAKSLISTE:	Utvalgsleder varslet sak under evt. om møtedato

FØLGENDE SAK BLE BEHANDLET:

SAK 32/21 PROSJEKTMANDAT FOR FORVALTNINGSREVISJON OM KARMSUND HAVN IKS OG KOMMUNALE HAVNER OG KAIANLEGG OG SØKNAD OM TILLEGGSBEVILGNING

Sekretariatets innstilling:

Karmøy kommunestyre bestiller forvaltningsrevisjon om Karmsund Havn IKS og kommunale havner og kaianlegg» i tråd med det utkast til prosjektmandat som foreligger fra Rogaland Revisjon IKS (med eventuelle endringer/ tillegg som blir vedtatt i møtet).

Rammen settes til inntil 400 timer.

Karmøy kommunestyre vedtar en tilleggsbevilgning på kr 384 000 til ansvarsområde Kontroll og revisjon til dekning av forvaltningsrevisjonsrapport om kommunale havner.

Bevilgningen dekkes over konto 1490 – reservert til tilleggsbevilgninger.

Utvalgsleder får fullmakt til å godkjenne endelig mandat i samråd med sekretariatet.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 01.09.21:

Utvalgsleder innledet. Han mente var rett å få klarhet i hva som skjedde ved opprettelsen av samarbeidet i 1992 og etableringen av IKS i -99. Revisjonsdirektør Haukaas framhevet at det var viktig å få vite hva utvalget ønsket med revisjonen, da det var kommet inn mange innspill underveis i bestillingen.

Thor Otto Lohne hadde med seg et ferdigskrevet innlegg i 5 punkter, som han mente var viktig å få med i mandatet.

Ett punkt omhandlet vurderingen rundt hans habilitet tatt opp i forrige møte. Utvalgsleder mente det måtte skilles mellom sak og person, og han satte fram forslag om at noen reaksjon om beklagelse fra KH ikke var aktuelt ta med i mandat eller vedtak. Ved votering fikk forslaget 5 mot 1 stemme (Lohne) og punkt 3 var ikke aktuelt å ta med i prosjektet.

De øvrige punktene omhandlet blant annet:

Hadde Karmsund Havn rett til å selge eiendommer uten samtykke fra Karmøy kommune og inntektsføre salgene?

Er det noe klanderverdig knyttet til salgene av eiendommene?

Var dette fremstøtet rettet mot Kartverket en lovlig fremgangsmåte i forhold til eierkommunen Karmøy? Var politikerne i Karmøy kommune klar over at dette? Er Karmøy kommunes interesse ivaretatt? Kan det forevises fra Kartverket at dette er en vanlig metode fra andre havnevesen i Norge?

Om Karmøy kommunes interesser ble ivaretatt mht. kunnskapen om ny havne- og farvannsløp ved salg av Kopervik Havn?

Om Karmøy kommunes interesser blir ivaretatt mht. til tiltak rettet mot offentlig virksomhet for å sikre konkurranse og KHs planer om omdannelse til AS?

Lohne sine korrigerende kommentarer/innspill følger protokollen som vedlegg.

Utvalgsleder Melhus støttet innspillene og var opptatt av at Karmøy kommune ikke gir fra seg verdier. Bjørn Hundhammer mente også at det var viktig å finne eierbrøkene av eierskapet i selskapet, spesielt dersom selskapet skulle omdannes til AS.

Rådmannen var skeptisk til å bruke så mye ressurser på hva som hadde skjedd tidligere. For henne var det viktigst hva som ville skje framover. Utvalget drøftet ressursbruken. Revisor kunne ikke pr i dag angi eksakt timetall, men kunne gi tilbakemelding underveis i arbeidet.

For å avgrense undersøkelsene ble utvalget enig om å velge ut salgene av Kopervik Havn, allmenningen i Skudeneshavn og eiendommer i Monsavika.

Utvalget mente at kommunen måtte ta tak i dette med eierandel og mente det burde være et interkommunalt prosjekt å få nærmere avklaring rundt eiendomsforholdene. Utvalget ønsket å invitere de andre kontrollutvalgene til å være med i finansiering av revisjonskostnadene.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 01.09.21 og innstilling til kommunestyret:

Karmøy kommunestyre bestiller forvaltningsrevisjon om Karmsund Havn IKS og kommunale havner og kaianlegg» i tråd med det utkast til prosjektmandat som foreligger fra Rogaland Revisjon IKS med tillegg og nærmere utdyping i vedlegg fra Thor Otto Lohne og i behandling i møtet.

Rammen settes til inntil 400 timer.

Karmøy kommunestyre vedtar en tilleggsbevilgning på kr 384 000 til ansvarsområde Kontroll og revisjon til dekning av forvaltningsrevisjonsrapport om kommunale havner. Bevilgningen dekkes over konto 1490 – reservert til tilleggsbevilgninger.

Utvalgsleder får fullmakt til å godkjenne endelig mandat i samråd med sekretariatet.

Karmøy kommunestyre ber kontroll- og kvalitetsutvalget invitere kontrollutvalgene i Haugesund, Tysvær, Bømlo, Sveio og Bokn til å delta i forvaltningsrevisjonen av Karmsund Havn IKS i tråd med utkast til prosjektplan. Kostnadsfordeling blir etter eierandel (38,46 %, 7,69 % eller 3,85 %).

Rett utskrift:

Toril Hallsjø (sign.)
Daglig leder/ sekretær

SAK 32/21 Prosjektmandat for forvaltningsrevisjon om Karmsund Havn IKS og kommunale havner og kaianlegg

Vedlegg til protokoll 0.09.21- Karmøy Kontroll- og kvalitetsutvalg

Fra utvalgsmedlem Thor Otto Lohne:

Bakgrunn

- Utvalget tok opp saken i møtet 27.01.21 (sak 7/21) etter oppfordring fra kommunestyremedlem Robin Hult. Kontrollutvalget ba om vurdering/tilbakemelding fra rådmannen om eiendomsforholdene knyttet til havner og kaianlegg.
  - Rådmannens vurdering/tilbakemelding ble presentert i møtet 17.03.21 (sak 12/21). Undertegnede påpekte i e-post i etterkant av møtet at denne tilbakemeldingen synes å ha to feil; a) regler om havnekapital = eierskap, b) Karmøy-kaier er gått inn som tingsinnskudd. Rådmannens tilbakemelding ble deretter trukket.
  - Utvalget vedtok i møtet 19.05.21 (sak 18/21) om ny tilbakemelding fra rådmannen. I saksframlegg til maimøtet ble det informert om at det var bestilt en juridisk betenkning rundt eiendomsforholdene. Advokat Kristin Bjella i advokatfirmaet Hjort DA var engasjert. Bjella var blitt bedt av Karmsund Havn om å utrede noen problemstillinger. Bjella ble også bedt av kontrollutvalget om å utrede noen andre problemstillinger.
  - Bjella sin juridisk betenkning fulgte saken til møtet 16.06.21 (sak 24/21). Ikke alle problemstillinger ble tilstrekkelig drøftet eller besvart. Viktigst var allikevel at Bjellas drøfting tar som premiss at Karmøy kommune krevde å få tilbake eierskapet til eiendommer når problemstillingen var at Karmsund Havn ville avhende. Videre mener jeg Bjella sa i møtet at hun forutsetter en eller annen form for «oppgjørsmekanisme» kommunene seg imellom.
  - Junimøtet besluttet å bestille et forvaltningsrevisjonsprosjekt. Kontrollutvalget mente en avklaring evt. eierforhold/andel innbrakt i selskapet var viktig.
  - Først i etterkant av juni møtet - og etter beslutning om forvaltningsrevisjonsprosjekt - uttrykker Karmsund Havn at en nærmere undersøkelse av åpningsbalansen ikke vil gi klare konklusjoner i saken om salget av Kopervik havn i 2019.
  - Rogaland Revisjon registrerer at saken utvikler seg etter hvert som det kommer ny informasjon. Det er jeg helt enig i. Det er også ulike synspunkter på hva som bør være problemstillingene i revisjonen. Her er mine forslag til 4 punkter.
- 1. Problemstillingene i min e-post 12.07.**
- Å gjennomgå et utvalg salgsprosesser for å bringe på det rene hvordan de er håndtert, vil være en oppfølging av de to første problemstillingene i e-post 12.07.

1. Hadde Karmsund Havn rett til å selge eiendommer uten samtykke fra Karmøy kommune og inntektsføre salgene.
2. Er det noe klanderverdig knyttet til salgene av eiendommene. Det er nå bl.a. oversendt sekretariatet et varsel om salg av 3 eiendommer i Monsavik.

En nærmere undersøkelse noen utvalgte salg kan gi mer informasjon om selve salgsprosessen, hva slags dialog det var mellom ulike aktører, og hvordan salgene ble håndtert i praksis. Det kan supplere allerede foreliggende fakta i saken, og gi grunnlag for å trekke endelige konklusjoner.

2. Ettergåelse av «erklæring av å være hjemmelshaver»

- Av inngåtte avtaler fremgår at kommunene stilte sine havneanlegg og eiendommer som fantes på avtaletidspunktet i kommunen til disposisjon for samarbeidet, men hver kommune skulle beholde eierskapet til disse. Eiendommer, kaier, driftsmidler og kontrakter verdsettes nå til 2,5 mrd.kr. Hvordan skal verdiene av eiendommer/areal og kaiene vurderes og hensyntas i en utvikling. Dette har vært og er den «gordiske knute». Temaet har vært diskutert blant i flere omganger.
    1. I 2007 hadde en som forslag at eventuelle inntekter ved salg av anlegg som tidligere har vært anskaffet med midler fra Skudeneshavn, Kopervik og Karmøy havnevesen skal avsettes på fond for investering i Husøy trafikkhavn. Ved en eventuell fremtidig oppløsning av selskapet, skal slike salgsmidler tilbakeføres Karmøy kommune før selskapets eierandeler fordeles mellom samtlige eiere i selskapet etter eierandel. Dette gjelder også salg av eiendom tilhørende Karmøy kommune, som er reinvestert gjennom Karmøy havnevesen IKS i nye anlegg i området ved Husøy.
    2. I 2016 og i eierstrategien uttrykkes det at eierne kan gi selskapet kapitaltilgang på flere måter; bl.a. gjennom real eller tingsinnskudd, men at den relative eierposisjon ikke endres mellom kommunene. Dette tilsier da at salget av Kopervik havn kan anses som et tingsinnskudd, og at de øvrige kommuner skal skyte inn forholdsmessig et tilsvarende beløp.
  - Denne «gordiske knute» løste Karmsund Havn i et fremstøt rettet mot Kartverket med «erklæring av å være hjemmelshaver». Karmsund havn kom i posisjon til å behandle avhending av Karmøy kommune sine eiendommer med vedtak i Havnerådet i stedet for i kommunestyret i Karmøy kommune.
  - Var dette fremstøtet rettet mot Kartverket en lovlig fremgangsmåte i forhold til eierkommunen Karmøy? Var politikerne i Karmøy kommune klar over at dette? Er Karmøy kommunes interesse ivaretatt? Var dokumentasjonen som ble oversendt tilstrekkelig opplysende? Kan det forevises fra Kartverket at dette er en vanlig metode fra andre havnevesen i Norge?
- ## 3. Synspunkter på om Karmøy kommunes interesser ble ivaretatt mht. kunnskapen om ny havne- og farvannslov
- Når Karmsund Havn solgte Kopervik havn m.f. (med hastverk mener mange), var ny havne- og farvannslov under oppseiling. Her tas begrepet «Havnekapital» helt bort.

Etter ny havne- og farvannslov kan det foretas utdeling fra kommunal havnevirksomhet, og eierkommunene kan benytte de midler som hentes ut til andre formål enn havneformål.

- Hjorts konklusjon er at «Vi kan ikke se at selskapsforholdet gir noen av deltakerkommunene rett til ensidig å trekke ut enkelteiendommer fra havnevirksomheten og disponere rettslig over disse ved salg. Det følger etter vårt syn av selskapsforholdet at så lenge havnevirksomheten i Karmsund Havn IKS består, har selskapet disposisjonsrett til de anlegg og eiendommer som er lagt til selskapet, herunder det som er videreført fra det opprinnelige samarbeidet mellom Karmøy og Haugesund.»
- Men her er det – som allerede nevnt - ingen som vil «trekke ut». Det er Karmsund Havn som vil selge eiendommer/area, kaier som vurderes å ha verdi for 3. part og levere tilbake det som vurderes ikke å ha verdi. (Det er dokumentasjon på at noen av disse «tilbakeleverings-kaiene» også er opparbeidet med havnekassens midler, men Karmsund Havn velger ikke å overta disse da hjemmel står på kommunen.)
- Innholdet i ny havne- og farvannslov var kjent når salg av Kopervik havn og andre ble gjennomført. Er Karmøy kommunes interesser ivaretatt? Hva hadde konsekvensen vært for salget om saken om Kopervik havn (og andre) hadde blitt utsatt til 2020. Kunne Karmøy kommune krevd at salg ikke ble iverksatt og eiendommen overført vederlagsfritt eller at alle inntektene tilfalt eierkommunen? Det er mer enn 40 MNOK dette gjelder.

4. Synspunkter på om Karmøy kommunes interesser blir ivaretatt mht. tiltak rettet mot offentlig virksomhet for å sikre konkurranse

- Hjelmeng-utvalget har sett på konkurranseforholdene mellom offentlig og privat virksomhet. Dette fordi ESA i 2015 og 2016 åpnet sak mot Norge. ESA hevdet at offentlige aktører fikk en fordel når de konkurrerte med private aktører, og at det kunne være i strid med EØS-avtalen. Hjelmeng-utvalget drøftet fire tiltak rettet mot offentlig virksomhet for å sikre konkurranse på like vilkår med private virksomheter og at EØS-regelverket blir overholdt. De fire tiltakene var: a) adskilte regnskap, b) skatteplikt på økonomisk aktivitet, c) anvendelse av markedsaktørprinsippet (dvs. opptre som en rasjonell investor) og d) selskapsmessig utskilling av slik økonomisk aktivitet.
- Havnedirektøren snakket i siste møte i (sak 21/21) om plan for omdannelse til AS. Det kan synes som om slik omdannelse vil skje. I løpet av 2020 har Karmsund Havn gjort en vurdering av verdier i selskapet, basert på eiendommer, kaier, driftsmidler og kontrakter. Selskapet har betydelige verdier og disse er nå over 2,5 mrd.kr. Kopervik kommune/Karmøy kommune har stilt eiendommer/areal og kaier til rådighet for kroner 0 for at kommunal havnevirksomhet skal utvikles. Det er forventningsrett at en % av Karmsund Havn er verd minst 25 MNOK.
- Det blir meget merkelig om verdiene av disse eiendommer/areal og kaier ikke skal reflekteres i eierposten. Dette blir spesielt betydningsfullt når selskapet kan bli et AS med verdier som kan realiseres. Blir Karmøy kommunes interesser ivaretatt? Hvordan skal en da forholde seg som eier?

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	28.09.21	34/21

Saksansvarlig: Odd Gunnar Høie	Arkivkode: 033	Arkivsak:
--	--------------------------	------------------

REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 28.09.21

Sekretariatets forslag til vedtak:

Referatsakene 32 – 34 blir tatt til orientering.

Saksvedlegg:

- 32. Statusrapport pr. september 2021
- 33. Kommunedirektørens svar på spørsmål til årsmeldingen fra Frank Hendrikse (MDG) – utsatt fra møtet 31.08.21
- 34. FKT-medlemsinformasjon september 2021

Saksorientering:

Sakene blir lagt frem for kontrollutvalget til orientering.

Aksdal, 21.09.21

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgiver/utvalgssekretær

Kontrollutvalget - statusoversikt pr. september 2021

Saker fra bestilling til behandling i kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjoner	Bestilt	Tidsbruk	Status	Ferdig dato	Merknader
Vold og trusler i skolen	31.08.21	350 timer	Under utarbeiding	Våren 2022	
Karmsund Havn IKS	28.09.21				Fellesprosjekt

Saker under politisk behandling eller til oppfølging i kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjoner	Bestilt	Behandlet i KU	Behandlet i bystyret	Planlagt oppfølg.	Merknad
Karmsund Havn IKS – eierskapskontroll	23.02.21	15.06.21	29.09.21		140 + 20 timer
IT-sikkerhet	17.11.20	11.05.21	16.06.21	23.11.21	250 timer
Barnevern	09.06.20	23.02.21	14.04.21	1. møte 22	

Avsluttede prosjekter

Forvaltningsrevisjoner	Bestilt	Behandlet i KU	Behandlet i bystyret	Fulgt opp i KU/BST	Merknader
Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapsk.	26.11.19	22.09.20	14.10.20		
Rutiner for beboermidler og ansettelsesforhold	11.06.19	26.11.19	05.02.20	25.08.20/ 09.09.20	Avsluttet
Vedlikehold av kommunale bygg	08.05.18	27.11.18/ 29.01.19	13.03.19	04.02.20/ 04.03.20	Avsluttet
Samarbeidet om brann og redning på Haugalandet	30.10.18	14.05.19/ 27.08.19	12.06.19/ 16.10.19	Ingen oppfølging	Avsluttet
Eierskapskontroller					
Karmsund Havn IKS	30.01.18	05.06.18/ 28.08.18	17.10.18	27.08.19/ 16.10.19	Avsluttet

Orienteringer	Bestilt			Møtedato
Helse, omsorg og sosiale tjenester	15.06.21			28.09.21
Teknisk	15.06.21			28.09.21
Sykkkelbyen Haugesund	15.06.21			31.08.21
Kultur, idrett og frivillighet	22.09.20			15.06.21
Oppvekst	22.09.20			11.05.21
Krisesenter Vest IKS	22.09.20			17.11.20
Administrasjon og service	22.09.20			20.10.20
Rogaland Revisjon IKS	25.08.20			22.09.20
Karmsund Havn IKS	09.06.20			25.08.20

Haugaland Kontrollutvalgssekretariat Iks

Dato: 21.09.2021

Postboks 57

Dokumentnummer: 21/181-30

5575 AKSDAL

Deres referanse:

Saksbehandler: Eli Håland

Svar på spørsmål vedrørende årsberetning Haugesund kommune

Vi viser til spørsmål fremmet i kontrollutvalgets møte.... (spørsmålene er i kursiv)

1. Miljø (side 53)

I kommunedelplanen for energi og klima fra mars 2012 ble følgende vedtatt av bystyret:

Utslippene av klimagasser i Haugesund skal innen 2020 ligge 20% lavere enn de var i 1990.

Dvs. at målet for 2020 er 56.868 tonn CO2 ekvivalenter. Tallene i 2019 viste et utslipp på 90.417 tonn CO2 ekvivalenter Dette er langt over målet og kontrollutvalget kom i fjor med følgende uttalelse til Haugesund kommunes årsmelding 2019 (KU protokoll 120520):

Kontrollutvalget oppfordrer til at det jobbes aktivt for å nå 2020 målene i klima- og energiplanen.

I kommunens årsberetning for 2020 skrives det at tallene for 2020 ikke blir publisert før i 2022, men at det er rimelig å anta at kommunen ikke vil ha oppnådd reduksjonsmålet satt i klima- og energiplanen.

Jeg mener at dette er alvorlig og ønsker svar av kommunen på følgende spørsmål:

- Hva har kommunen gjort fra 2012 til 2019 for å redusere CO2 ekvivalenter utslipp til målnivået? Når det undervegs ble tydelig at det ble vanskelig å oppnå reduksjonsmålet, ble bystyret spesifikk informert (utenom rapportering i årsberetning)? Ble korrigerende vedtak vurdert og tiltak satt i gang?*

En av de viktigste grunnene til at CO2-utslippene har økt i perioden 2012 – 2019 er den sterke veksten i sjøtrafikk (over 50% av de totale utslippene) gjennom Karmsundet. Dette er utslipp kommunen som virksomhet har liten mulighet til å påvirke, men som havner på kommunens utslippsregnskap fra Miljødirektoratet. Det må også nevnes at utregningsmetodikken er revidert, noe som førte til økte verdier for hele perioden 2009-2019. Dette er likt for alle kommuner i Norge.

Det er ikke kjent at bystyret har etterspurt eller blitt informert om at det ville være vanskelig/umulig å oppnå ønsket reduksjon fra administrasjonen sin side, men det har blitt rapportert på blant annet klimagassutslipp og –tiltak i den årlige miljørapporten.

Det er ikke kjent at det er fattet korrigerende vedtak eller satt i gang ekstra tiltak utover det som har vært spilt inn i klimabudsjett og enkeltprosjekter i kommunen.

• *Hva har kommunen gjort etter oppfordringen fra kontrollutvalget (behandlet i bystyret 10.06.20) for å nå 2020 målene i klima- og miljøplanen?*

Det har dessverre vært for lavt fokus i hele organisasjonen på klimatiltak knyttet til målene i gjeldende klimaplan. Det er først de senere årene at kommunen har fått flere verktøy for å kunne jobbe systematisk med klimareduserende tiltak både innenfor virksomheten og i samfunnet for øvrig. Blant annet ved innføring av klimabudsjett i Framsikt. I 2019 utarbeidet Haugesund kommune for første gang et eget klimabudsjett med forslag til CO₂-reducerende tiltak som kunne gjennomføres med kommunen som pådriver og som gjennomfører. En del av disse tiltakene ble gjennomført, mens en del var vanskeligere å gjennomføre på grunn av manglende økonomiske midler og/eller manglende myndighet.

EBY/planavdelingen har i løpet av 2020 og 2021 arbeidet med en ny klima- og energiplan som i større grad legger vekt på mål og tiltak både på virksomhets- og samfunnsnivå. Handlingsdelen og tiltaksplanen skal nå følges opp årlig gjennom klimabudsjett og effekten av det som gjøres internt i kommunen vil synliggjøres årlig gjennom klimaregnskap. Miljødirektoratets utslippsregnskap vil fortsatt være vårt eneste verktøy i forhold til å rapportere på samfunnsnivå, med de utfordringene som ligger i det (sjøtrafikk).

2. Likestilling (side 60)

Som i fjor viser kommunens årsberetning at det er forskjell i grunnlønn mellom menn og kvinner. I 2020 oppfordret kontrollutvalget at det jobbes aktivt for å utjevne lønnsforskjeller mellom menn og kvinner.

Dessverre må vi registrere at forskjellen har blitt økt, istedenfor redusert. Kvinner hadde en grunnlønn på kr 40.927 (en økning på 0,4% fra 2019), mens menn hadde en grunnlønn på kr 43.562 (en økning på 1,4% fra 2019). Også tabellen på side 60 av årsberetningen viser at lønnsforhold justert for ulike faktorer gir kvinner en grunnlønn mellom 94,0% og 98,8% av menns.

Jeg ønsker å få besvart hvorfor det er vedvarende og økende lønns forskjell og hvilke tiltak kommunen har planlagt for å få 100% likt grunnlønn av kvinner og menn.

Kommune-Norge

Lønnsstatistikk fra KS viser at i kommunal sektor tjener kvinner i gjennomsnitt litt mindre enn menn. I gjennomsnitt utgjør kvinners lønn 93,9 prosent av menns lønn når vi ser på månedsfortjeneste (grunnlønn, faste og variable tillegg) og 93,7 prosent når vi ser kun på grunnlønn.

Mye av forskjellen skyldes at kvinner og menn også innad i kommunal sektor har ulike stillinger. Vi kan se på hva forskjellen ville vært dersom kvinner og menn hadde hatt samme jobber (samme andel årsverk innen hver stillingskode). Vi finner da at kvinners lønn i prosent av menns ville vært 97,5 prosent når vi ser på månedsfortjeneste, og 98,5 prosent når vi ser på grunnlønn. (Kilde: KS

<https://www.ks.no/fagomrader/statistikk-og-analyse/lonnsstatistikk-for-ks-tariffomrade/enda-narmere-likelonn/>)

Haugesund kommune

Tilsvarende tall for Haugesund kommune viser at lønnsforskjellene er enda mindre mellom kjønnene. I 2020 var kvinners grunnlønn 98,8 prosent av grunnlønnen for menn, som er en svak økning fra 2019 (98,5 prosent). Statistikken på området viser at det er små variasjoner fra år til år i lønn mellom kvinner og menn. For eksempel var kvinners grunnlønn 100,3 prosent av menns i 2017 (innen samme stillingskode), det vil si kvinnene lå høyere enn mennene i lønn (Kilde: Haugesund kommune sine årsmeldinger for 2019 og 2020).

Hva gjør Haugesund kommune for motvirke ulikelønn?

I årsmeldingene til kommunen er det eget kapittel som omhandler *Likestilling og mangfold*. Her vises det til statistikk for lønnsutvikling for menn og kvinner, samt utvikling i stillingsstørrelser for begge kjønn. Dette er tall hentet fra den årlige statistikk-pakken kommunen får fra KS, som gir et godt grunnlag for å følge med på lønnsutviklingen mellom kjønnene.

Motvirke ulikelønn gjennom fastsetting av lønn

Fastsetting av lønn gjøres etter hovedtariffavtalen. Alle arbeidstakere i KS-området blir plassert i en stillingskode. Stillingskoden forteller hvilket lønnskapittel i hovedtariffavtalen arbeidstaker er plassert i, samt hvilken utdanning og kompetanse arbeidstaker har.

I Haugesund kommune er det kommunedirektøren ved personalsjefen som normerer stillinger, herunder fastsetter lønn. Slik sikrer kommunen at lønnen til arbeidstakerne i hele kommunen skjer etter bestemmelsene i hovedtariffavtalen.

Ved ansettelser er det kvalifikasjonsprinsippet som er styrende, som betyr at den best kvalifiserte skal få jobben, uavhengig av kjønn, etnisk bakgrunn eller funksjonsnedsettelse. Dette sikrer at søkere blir behandlet likt og basert på kvalifikasjoner.

Med hilsen

Ole Bernt Thorbjørnsen
kommunedirektør

Eli Håland
sekretariatsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Medlemsinformasjon september 2021

Høsten er her enten vi liker det eller ikke. Det fine med høsten er at vi får mer innetid som kan brukes på litt faglig oppdatering:

Kurs og konferanser

[Kontrollutvalgslederskolen 2021, 18.-19. oktober](#) (fysisk og digital)

For å få gjennomført det faglige opplegget på en best mulig pedagogisk måte, har vi satt et tak på antall deltakere på ca. 50 personer for det fysiske arrangementet.

Kontrollutvalgsmedlemmer kan melde seg på, men lederne vil bli prioritert. Vi holder av noen plasser til sekretariat. Det er ennå noen plasser igjen. Ta en titt på programmet. Her er det mye bra. Fristen for påmelding til fysisk samling er 24. september. Fristen for påmelding digitalt er 17. oktober.

Vi er i gang med å planlegge kurs om hvordan kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning kan gjøres mer informativ og spennende. Det blir et digitalt arrangement på Teams, ca. midten av januar. Det kommer mer informasjon om i løpet av høsten.

For de av dere som er tidlig ute med å legge møteplaner, kan det være verdt å merke seg datoen for konferansene våren 2022: Sekretariatskonferansen 2022, Scandic Lillestrøm, 16.-17. mars og Fagkonferanse og årsmøte 2022, Lily Contry Club 8.-9. juni 2022

Veileder for sekretariatets håndtering av personopplysninger

Sekretariatene har visse plikter etter personvernregelverket når personopplysninger samles inn og brukes. FKT har derfor utarbeidet en mal som kan være til hjelp slik at sekretariatene kan få bedre oversikt over behandling av personopplysninger. Formålet er å sikre at personopplysninger behandles på en forsvarlig måte. Vi hadde digitalt høringsmøte 13. september. Det var bra oppslutning. Frist for å sende skriftlig hørings svar er 1. oktober.

Kontrollutvalgsboken

Mange av dere har spurt om når departementet vil komme med en ny utgave av Kontrollutvalgsboken. Da er det hyggelig å kunne melde at nå er arbeidet endelig i gang.

Departementet legger ikke opp til en stor revisjon. Boken vil stort sett bli seende ut som 2015-utgaven. FKT er invitert til å komme med innspill til endringer og evt. nye tema som bør være med. I den sammenhengen har vi utfordret sekretariatene til å sende inn forslag (frist 6. oktober). Departementet håper å bli ferdig med arbeidet rundt årsskiftet, men tar forbehold om at det kan skje uforutsette endringer i planene i forbindelse med regjeringsskiftet.

Annet faglig påfyll

[«Høy tillit til institusjonene og best i klassen, men ikke fri for korrupsjon»](#)

Ny korrupsjonsrapport fra TI-Norge: Det er grunn til å være på vakt når nesten halvparten av de spurte i Norge frykter gjengjeldelser ved å rapportere om tilfeller av korrupsjon.

Da er det betimelig å spørre: [Er det trygt å varsle til kontrollutvalget?](#)

Varsler har et tydeligere vern når det varsles eksternt. Er det eksternt varsling når en kommuneansatt varsler til kontrollutvalget? spør generalsekretæren i et debattinnlegg i Kommunal Rapport.

[Handlingsrom og bredere virkemiddelbruk viktig for nyttige tilsyn](#)

På oppdrag fra KS har Deloitte gjennomført en undersøkelse om statsforvalternes tilsyn med kommunene. Undersøkelsen viser at det er relativt store forskjeller både mellom sektorer og mellom embeter når det gjelder erfaring fra konkret samordning med forvaltningsrevisjoner. Framover bør det arbeides enda mer med erfaringsdeling både ved bruk av nasjonal tilsynskalender og hvordan tilsyn og forvaltningsrevisjoner på en god måte kan ses i sammenheng.

På oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet utarbeidet FKT i 2019 et utkast til en veileder for samordning mellom statlig tilsyn og kommunal egenkontroll. På grunn av pandemien er ferdigstillingen av prosjektet utsatt. Rapporten fra KS tyder på at det fortsatt er behov for veiledning på hvordan man kan få til god samordning.

Styret

Styret hadde møte 16. august i Grimstad i forbindelse med Arendalsuka. Du finner protokollen på [medlemssiden](#) (krever pålogging). Styret har sitt neste styremøte 18. oktober i forbindelse med Kontrollutvalgslederskolen.

Nye medlemmer

Vi ønsker kontrollutvalgene i Rennebu og Ørland kommuner velkommen som nye medlemmer i FKT. Nå har vi 207 medlemmer (186 kontrollutvalg og 21 sekretariat). Tre andre kommuner i Trøndelag har meldt om at de ønsker å bli medlem fra 2022.

De av dere som ønsker tilgang til medlemssidene kan sende en e-post til fkt@fkt.no for å få tildelt passord. Dette gjelder alle utvalgsmedlemmer.

FKT ønsker dere fine høstdager!

Vennlig hilsen

Anne-Karin Femanger Pettersen,
Generalsekretær